

Szabad Panni: Túlélők városa

Kedves Nézők, bocsássák meg, ha a hangom ma szokatlanul remeg. Több évtizedet töltöttem kamerák előtt és mögött, azt hittem, megtanultam, hogyan kell méltósággal közölni a végzetes híreket. A *Túlélők városa* forgatása végleg lezárult. A főszereplőnk nincs többé. A történeteket a tőlem telhető legnagyobb tárgyilagossággal ismertetem. Am mielőtt a részletekbe bocsátkozom, szögezzük le: döntéseimet sokéves szakértelmem vezérelte, nem a szívem. A színtiszta, észszerűséget nem ismerő szerelem, ezt most el kell mondanom, az eseményeknek mégis elválaszthatatlan részévé vált, beleivódott minden pillanatba, mint ahogy a papíron szétterül a tinta, erőteljesen, önmagát megsokszorozva, visszavonhatatlanul.

A válogatáskor egy határozott nőszemélyt kerestem. Olyat, aki Charleston-szipkával cigarettázik a hamisított nercbundájában, gurgulázva nevet egy zsúfolásig tele gálán, és szemérmetlenül sérteget mindenkit, mert szikrányi kétsége sincs afelől, hogy ő a legjobb a pályán. Ehelyett ajánlottak egy nádszálat, egy kis csitrit. A modellként már ismert fiatal nő szépsége lenyűgözött, ám színészi képességei mélységes csalódást okoztak. Mégis ő kapta meg a szerepet: a francia akcentus elengedhetetlen volt, amellyel a jelentkezők közül csak ő rendelkezett.

A forgatás siralmasan indult. Szomorúsága száraz és színtelen volt, bambán rökönyödött meg, mintha olvasni tanulna, nevetni pedig egyáltalán nem tudott, csak rettenetes, nyérítésre és éneklésre egyaránt emlékeztető hangokat hallatott. Elhatároztam, hogy megtanítom a mesterségre. A hiteles játékhöz képzelt életeket szabtam rá: szomjazó túrázót a sivatagban, gyermekét gyászoló anyát, egyiptomi kígyóbüvölőt. Ahogy a habkönnyű nőske komoly, érett asszonnyá formálódott a szemem előtt, úgy foglalta el a helyét visszavonhatatlanul a szívemben. Mimikája megtelt valódi érzelmekkel, a sekélyes bazsalygást titokzatos mosoly váltotta fel. Észre sem vettem, mikor vált az egyetlen személlyé, akiért érdemes reggel felkelnem.

Munka közben persze titkoltuk a románcot. Ügyeltünk rá, hogy ne keressük egymás társaságát a szakmai megbeszéléseken kívül, ebédszünetben szándékosan az asztal két túlsó felén foglaltunk helyet. Mégis egy baklövés elég volt a lebukáshoz. Életem szerelme egy jelenet során azt találta mondani, mielőtt a kamra ajtaja mögül előugrott a vazallus:

– Az emelet is üres, talán már a szurdok felé tartanak. Találatok harapnivalót?

Csakhogy a szöveggönyv úgy szólt:

– Az emelet is üres, talán már elindultak a szurdokhoz. Találatok valamit?

Hogy miért árulta el ez a két mondat? Tudni kell, hogy rémségesen utálok az *elindul* és a *valami* kifejezéseket. Úgy vélem, e két szó a beszéd patópálja, verbális egy helyben toporgás. Rajtam és szerelmemen kívül egy ember tudott e furcsa undorról: a vazallust alakító színész, az egyetlen, aki a szakmai múltamból még ismert. Észrevette, hogy a színésznő a kedvemért változtatott a szövegen, és a közös, intim gesztusaink – egy-egy azonos reakció valakinek a tüsszentésére, vagy a kamera mögött váltott cinkos pillantásunk – megerősítették a gyanúját.

A vazallust elvakult féltékenység öntötte el. Elhatározta, hogy bosszút áll. Morbid elismerés kijelenteni, hogy a *modus operandi* megválasztásában mégis jeleskedett. Türelmesen várt a forgatókönyv szerinti tetőpontig. Ekkor a főhöst altatólővedék éri, foglyul ejti a hitványok csapata, és válságdíjat követelnek érte. A férfi utánajárt, milyen anyagot kell juttatnia a nyílvevőnek álcázott kellékbe, hogy az a színésznő véráramába kerülve megállítsa az apró, mégis hatalmas szívét – azt a szívet, amelybe bebocsátást nyerhettem e rövid intermezzóra a hozzá képest méltatlanul hosszú életemben.

Bizarr módon rendkívül sokáig nem vettük észre, hogy a játéka nem színlelés csupán. A hitványok úgy rakosgatták az élettelen testet, mint egy rongybabát, szépséges feje erőltlenül oldalra borult a deszkákon. Mindenki azt hitte, ügyesen játssza az ájulást. Én magam is csak azt figyeltem, milyen tökéletes az esés iránya, milyen hitelesen lóg a kéz, és azt gondoltam magamban: végre megtanulta. Végre nem kapaszkodik a jelenetbe. Valaki tapsolt, talán az operatőr. Mások is követték. A csapat abbahagyta a munkát, és várta, hogy a lány felkeljen. Előbb ünnepélyesen, majd értetlenül. Senki nem mert megszólalni, pedig a balsejtelem egyre nőtt, ahogy teltek a másodpercek.

Nem kelt fel többé.

Ha tudtam volna, hogy ott, a díszlet falai között egy idegen férfi karjaiban vesztí életét ez az ígéretes kis tünemény...! De hiába. A rendező tétlen maradt a kamerák mögött, miközben a fikció hajmeresztő valósággá vált. Ami történt: megtörtént. A többi a rendőrség dolga.